

DE WITWASWETGEVING

- **Wetgeving - Organisaties - Definities**

- In juli 1989 werd tijdens de 15e Economische Top van Staatshoofden en Regeringsleiders van de G7 de **FATF** opgericht (OESO).

FATF = Financial Action Task Force on money laundering

FAG = Financiële Actiegroep ter bestrijding van het witwassen van geld

GAFI = Groupe d'Action Financière sur le blanchiment de capitaux.

Dit intergouvernementeel orgaan heeft als doel het aansporen van een beleid om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te bestrijden, zowel op internationaal als op nationaal vlak. In alle landen die zich aan de regels van de FATF houden, is er een FIU (Financial Intelligence Unit) waaraan alle meldingsplichtigen verdachte transacties of zaken waarvan zij vermoeden dat ze te maken hebben met witwassen van geld of financiering van terrorisme melden. Tussen de FIU's van de verschillende landen bestaan meestal Memoranda of Understanding (MoU) omtrent de uitwisseling van gegevens van verdachte transacties. De FIU's zijn verzameld in de Egmont Group¹ of bij de FIU.NET².

De FATF werkte verschillende internationale normen uit -onder de vorm van 40 aanbevelingen ('40 gewone en 9 bijzondere'³)- om op wereldvlak de stelsels ter bestrijding van het witwassen van geld eenvormig te maken. Deze aanbevelingen werden op Europees vlak omgezet via verschillende richtlijnen.

- In **Richtlijn 91/308/EEG**⁴ (=de 'eerste witwasrichtlijn') werd een definitie gegeven van de begrippen "kredietinstelling", "financiële instelling" en "**witwassen van geld**". Wat betreft deze laatste, werd de definitie van het Verdrag van de Verenigde Naties van 1988 tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen overgenomen. De klemtoon werd hierbij duidelijk gelegd op drugsmisdriven en alleen aan de financiële sector werden verplichtingen opgelegd.
- In België werd deze Richtlijn omgezet bij wet van 11 januari 1993⁵ = de 'preventieve witwaswet'. In deze werd als definitie van 'witwashandelingen' het volgende gegeven: Art.3§1.: Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder "witwassen van geld"⁶:
 - de omzetting of overdracht van geld of activa met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken

¹ <http://www.egmontgroup.org/>

² <https://www.fiu.net/>

³ <http://www.fmu.gov.pk/FATF-40-9-recommendations.html>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=URISERV:l24016> ; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:31991L0308>

⁵ <http://economie.fgov.be/nl/modules/regulation/loi/19930111> | prevention blanchiment financement terrorisme.jsp

⁶ http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=27&lang=nl ; http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/arch_a1.pl?language=nl&cn=1993011141&caller=archive&tri=dd+AS+RANK&fromtab=wet&value=&la=N&ver_arch=002

is bij een misdrijf waaruit dit geld of deze activa voorkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden

- het verhelen of verhullen van de aard: oorsprong, vindplaats, vervreemding verplaatsing of eigendom van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent
 - de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of activa waarvan men de illegale herkomst kent
 - de deelneming aan, de medeplichtigheid tot, de poging tot, de hulp aan, het aanzetten tot, het vergemakkelijken van of het geven van raad betreffende een van de in de drie voorgaande punten bedoelde daden
- Op deze wet volgde dan het **Koninklijk Besluit van 11 juni 1993**⁷. In dit KB werd de oprichting vermeld van het in België hiertoe te voorzien administratief controle orgaan: de **CFI** (=Cel voor Financiële Informatieverwerking). Deze is belast met de behandeling van verdachte financiële feiten en verrichtingen⁸. Hierdoor wordt de repressieve benadering van het witwassen van geld (**artikel 505**⁹ van het Strafwetboek) aangevuld met een reeks preventieve en administratief beteelde maatregelen. Met name, de aan de wet onderworpen ondernemingen en personen worden gedwongen tot samenwerking met het oog op het opsporen van verdachte verrichtingen en feiten en de kennisgeving daarvan aan de CFI.

Naast de hierboven vermelde definitie van 'witwashandelingen', heeft men dus ook nog het toepassingsgebied van '**witwasmisdrijven**' gedefinieerd, waarvoor artikel 505 van het Strafwetboek van toepassing is en die meer uitgebreid is. Voor de toepassing van deze wet is de herkomst van geld of activa illegaal wanneer deze voortkomt uit¹⁰:

- een misdrijf dat in verband staat met: terrorisme of de financiering van terrorisme, georganiseerde misdaad, illegale drughandel, ...
 - een beursmisdrijf, het onwettig openbaar aantrekken van spaargelden of het verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning
 - een oplichting, misbruik van vertrouwen, misbruik van vennootschapsgoederen, een gijzeling, een diefstal of afpersing, of een misdrijf dat verband houdt met de staat van faillissement.
- In het Kaderbesluit 2001/500/JBZ (26 juni 2001)¹¹ inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van opbrengsten van misdrijven, hanteert men de specificatie "**ernstige strafbare feiten**." Waarbij tot dergelijke feiten "in elk geval feiten gerekend worden die strafbaar zijn gesteld met een maximale vrijheidsstraf of detentiemaatregel van meer dan een jaar of, voor staten die in hun rechtsstelsel een strafminimum voor strafbare feiten kennen, feiten die strafbaar zijn gesteld met een minimale vrijheidsstraf of detentiemaatregel van meer dan zes maanden." Deze **uitbreiding van definitie van**

⁷ http://www.bibf.be/Uploads/Documents/doc_890.pdf

⁸ <http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?lang=nl>

⁹ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/art505nl.pdf

¹⁰ http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=27&lang=nl

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32001F0500>

het witwassen van geld werd overgenomen in de richtlijn 2005/60/EG (zie verder) en wordt op internationaal vlak erkend¹².

Het begrip “**ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd**” werd in de wet van 11 januari 1993 ingevoerd door de wet van 15 juli 2013¹³ (het begrip “ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang worden aangewend” werd vervangen). De wet van 15 juli 2013 voerde ook het begrip “ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd” in in het strafrechtelijke luik van de bestrijding van witwassen in artikelen 43quater en 505 van het Strafwetboek¹⁴.

- De wet van 11 januari 1993 wet heeft tot op heden reeds vele wijzigingen ondergaan, zoals bijvoorbeeld:
 - de wet van **18 januari 2010**¹⁵ waarbij de anti-witwaswet in overeenstemming werd gebracht met de Europese regelgeving (richtlijnen 2005/60/EG en 2006/70/EG – zie verder) en waardoor de levensverzekeraars “gericht en efficiënter te werk kunnen gaan bij de voorkoming van witwaspraktijken”¹⁶.
 - de **programma-wet** van 29 maart 2012¹⁷, die artikel 33 van de anti-witwaswet wijzigde, zodat de inlichtingendiensten (als administratieve diensten van de staat) sindsdien ook als melder kunnen worden beschouwd, net zoals banken en wisselkantoren¹⁸. Tevens werden de limietbedragen vanaf welke er een melding moet gedaan worden, verlaagd¹⁹.

Daarnaast zijn er nog verdere KB's, volgend uit deze wet van 11 januari 1993, zoals bijvoorbeeld:

- **KB van 6 mei 1999** tot uitvoering van artikel 26, § 2, tweede lid, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme²⁰.
- **KB van 3 juni 2007** tot uitvoering van artikel 28 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme²¹.
- **KB van 18 augustus 2010** tot aanstelling van de beroepsorganisaties als bedoeld in artikel 16, § 3, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme²².
- **KB van 19 juli 2013** tot vastlegging van de lijst van derde equivalente landen en van de lijst van Europese publieke overheden of instellingen respectievelijk

¹² http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=119&Itemid=28&lang=nl

¹³ artikelen 2 en 5 van:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2013071502

¹⁴ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/annual_report/jv2014nl.pdf

¹⁵ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/Law_1993_modifications.pdf

¹⁶ <https://assuraliaatschool.wordpress.com/2010/04/26/nieuwe-antiwitwaswet-een-feit/>

¹⁷ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/modifmars2012nl.pdf

¹⁸ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/annual_report/nl_livre20ans_ctif.pdf

¹⁹ <http://www.dvp-law.com/documents/news-items/20140109-recente-trends-in-witwasland.xml>

²⁰ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/06_05_1999_art26_par2_2_NL.pdf

²¹ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/kb20070603.pdf

²² http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/18_08_2010_art16_par3_NL.pdf

bedoeld in artikel 37, § 2, eerste lid, 2° en 5°, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme²³.

- **KB van 26 januari 2014** houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen²⁴.
- Er zijn meerdere verdere richtlijnen uitgevaardigd, zoals bijvoorbeeld
 - **Richtlijn 2001/97/EG**²⁵ (de '**tweede** witwasrichtlijn') waarbij het toepassingsgebied van Richtlijn 91/308/EEG werd uitgebreid, zowel wat de strafbare feiten als de categorieën beroepen en activiteiten betreft.
 - In juni 2003 heeft de FATF haar aanbevelingen uitgebreid tot terrorismefinanciering en nadere voorschriften opgesteld met betrekking tot cliënt-identificatie en -verificatie, de situaties waarin een hoger witwasrisico of risico van terrorismefinanciering verscherpte maatregelen kunnen rechtvaardigen, alsook de situaties waarin een verlaagd risico minder strenge controles kan rechtvaardigen. Die wijzigingen zijn verwerkt in **Richtlijn 2005/60/EG**²⁶ van het Europees Parlement en de Raad en in **Richtlijn 2006/70/EG**²⁷ van de Commissie. Richtlijn 2005/60/EG is gekend als 'de **derde** witwasrichtlijn'.
 - Bij **Richtlijn 2015/849 (EU)**²⁸ is er een wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en een intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie. Deze richtlijn is de **vierde** waarmee de witwasdreiging wordt aangepakt.
- *Het is dus duidelijk dat de wetgeving hieromtrent niet vastligt en dat er voortdurend wijzigingen worden doorgevoerd, zowel op Europees vlak als op nationaal vlak.*
- Bemerk dat zelfs indien de activiteiten die aan de basis liggen van de wit te wassen activa worden uitgevoerd op het grondgebied van een **andere lidstaat** of dat van een **derde land** is er sprake van witwassen.
- We beperken ons hier tot het luik 'witwassen'. Waarbij we als **doel** van de witwaswetgeving kunnen geven: 'het vermijden van de injectie van crimineel geld in de legale economie'.

²³ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/article37.pdf

²⁴ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_be/bs-mb-17-02-2014.pdf

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32001L0097>

²⁶ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/law_eu/2005_60_EG.pdf

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32006L0070>

²⁸ https://www.nbb.be/doc/cp/nl/2015/20150605_eu_2015_849.pdf

- **Wie moet melden - wat moet gemeld worden – aan wie moet gemeld worden**

- De meldingsplichtigen ('**melders**') zijn bijvoorbeeld:
 - de kredietinstellingen naar Belgisch recht bedoeld in artikel 1 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen.
 - de makelaars in bank- en beleggingsdiensten bedoeld in artikel 4, 4°, van de wet van 22 maart 2006 betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële instrumenten.
 - de in België gevestigde verzekeringsondernemingen die, met toepassing van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, gemachtigd zijn om het levensverzekeringsbedrijf uit te oefenen.
 - de verzekeringsbemiddelaars bedoeld in de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, die hun beroepsactiviteiten buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst uitoefenen in de groep van activiteiten "leven" bedoeld in de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.
 - de vastgoedmakelaars bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 6 september 1993 tot bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van het beroep van vastgoedmakelaar.
 - de handelaren in diamant bedoeld in artikel 169, § 3, van de programmawet van 2 augustus 2002.
 - en eveneens een aantal beroepen zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders, advocaten, ...

Een volledige lijst kan gevonden worden op de website van de CFI²⁹.

- Van zodra een **vermoeden of zekerheid** bestaat van witwassen, moet de melder de CFI inlichten. "Verder brengen de onderworpen ondernemingen en personen de CFI onmiddellijk op de hoogte wanneer hen een feit bekend wordt waarvan zij weten of vermoeden dat dit verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme."³⁰ Bepaalde bankverrichtingen, waarvan de omvang of frequentie aanzienlijk zijn, worden bijna ambtshalve doorgegeven aan de CFI.
- Hierbij aansluitend is er sinds 01/01/2014 in België een beperking op cashbetalingen. Volgende regels zijn van toepassing³¹:
 - verkopen door handelaren en dienstverleners:
 - prijs inclusief BTW < 3000 Euro => totale betaling mag in cash
 - prijs inclusief BTW >= 3000 Euro => maximaal 10% mag cash betaald worden, met een maximum van 3000 Euro

²⁹ http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=26&Itemid=41&lang=nl

³⁰ http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=42&lang=nl

³¹ http://economie.fgov.be/nl/binaries/folder_beperking_van_cashbetalingen_tcm325-241296.pdf

- inkopen door een handelaar in edele metalen:
 - inkoopprijs inclusief BTW < 3000 Euro => totale betaling mag in cash
 - inkoopprijs inclusief BTW >= 3000 Euro => maximaal 10% mag cash betaald worden, met een maximum van 3000 Euro
- inkopen van koperen kabels door een schroothandelaar:
 - ⇒ cash betalingen verboden
- verkopen door een particulier:
 - ⇒ geen beperkingen, behalve verkoop van gebouwen (geen cash), en bovenvermelde beperkingen
- het cashverbod bij de verkoop van een onroerend goed geldt voor iedereen: kopers, verkopers, particulieren en handelaars. Deze beperking geldt ook voor het voorschot.

Het totale factuurbedrag is van belang voor de grens van 3.000 Euro en niet de eventueel betaalde voorschotten of deelbetalingen. Het opsplitsen in deelfacturen heeft dus geen zin.

Het naleven van deze regels wordt gecontroleerd door de Algemene Directie Controle & Bemiddeling van de FOD Economie, die boetes kan opleggen van maximaal 10% van het onwettelijk cash betaalde bedrag, met een maximum van 1.350.000 Euro.

Hoewel er sprake was om dit plafond op te trekken tot 7.500 Euro, is dit niet doorgevoerd³².

- De CFI is belast met de behandeling van de verdachte financiële feiten en verrichtingen die verband houden met het witwassen van geld en de financiering van terrorisme die dus gemeld worden door de bij wet aangeduide ondernemingen en personen. In geval van ernstige aanwijzingen van financiering van terrorisme wordt het dossier aan het federaal parket doorgemeld. De CFI is dus een administratief orgaan dat fungeert als buffer tussen de meldingsplichtigen en het Gerecht en de politie. Vanuit het oogpunt van de financiële wereld (en dan vooral de banken) is dit een belangrijk onderscheid daar deze niet als tipgever wensen aanzien te worden en dus niet rechtstreeks willen melden aan de politie. Het personeel van de CFI is gebonden door een strikt beroepsgeheim. De CFI kan alle informatie opvragen bij alle meldingsplichtigen (financiële sector en consultants), administratieve (Federale overheidsdiensten) en gerechtelijke overheden (politie en parket) en buitenlandse FIU's; de politie kan bij de CFI niets opvragen.
- Sinds de oprichting van de CFI ontving en behandelde deze in 20 jaar, 60.540 dossiers met betrekking tot witwassen of financiering van terrorisme, op basis van 234.634 meldingen van instellingen en personen onderworpen aan de wet van 11 januari 1993.

³² http://www.standaard.be/cnt/dmf20150217_01533631

In de periode 1993-2013 werden 16.004 dossiers doorgemeld aan de gerechtelijke overheden met informatie uit 97.404 meldingen, voor een totaalbedrag van 22,5 miljard EUR³³.

1993-2013 (20 jaar)	
Aantal ontvangen dossiers	60.540
Aantal ontvangen meldingen	234.634
Aantal doorgemelde dossiers	16.004
Aantal doormeldingen (doorgemelde meldingen)	97.404
Totaalbedrag ⁽¹⁾ van verrichtingen met betrekking tot witwassen of financiering van terrorisme doorgemeld aan de gerechtelijke overheden	22.499,16

⁽¹⁾ Bedrag in miljoen EUR

Volgende tabel toont aan dat er een duidelijke toename is de afgelopen jaren³⁰:

	1993- 1998	1999- 2003	2004- 2008	2009- 2013	1993- 2013
Aantal ontvangen dossiers	5.329	10.333	18.853	26.025	60.540
Aantal ontvangen meldingen	28.386	54.775	59.688	91.785	234.634
Aantal doorgemelde dossiers	1.671	4.094	4.388	5.851	16.004
Aantal doormeldingen (doorgemelde meldingen)	17.153	33.064	22.927	24.260	97.404
Totaalbedrag ⁽¹⁾ van verrichtingen doorgemeld door de CFI aan de gerechtelijke overheden	3.953,16	7.171,78	3.413,21	7.960,55	22.499,16

⁽¹⁾ Bedrag in miljoen EUR

- **Praktisch - verzekeringstussenpersonen**

- 1) **wat zijn de verplichtingen van de melders?**

Makelaars en niet-exclusieve agenten die bemiddelen in producten 'leven' en hun subagenten hebben door de anti-witwaswetgeving een aantal verplichtingen opgelegd gekregen. Deze zijn o.a.³⁴:

- het identificeren van de cliënten
- het controleren van hun identiteit aan de hand van een bewijsstuk waarvan een afschrift wordt gemaakt op papier of op een elektronische informatiedrager (en dit vooraleer deze lasthebbers gebruik maken van hun bevoegdheid waardoor ze de cliënt die zij vertegenwoordigen verbinden).

het gaat hierbij om zowel gewone cliënten als gelegenhedsccliënten, en dit:

³³ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/annual_report/nl_livre20ans_ctif.pdf

³⁴ http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=27&Itemid=42&lang=nl

- wanneer deze wensen over te gaan tot het uitvoeren van een verrichting van minstens 10.000 Euro, ongeacht of zij wordt uitgevoerd in één of in verscheidene verrichtingen waartussen een verband blijkt te bestaan
- wanneer deze wensen over te gaan tot het uitvoeren van een geldovermaking in de zin van Verordening (EG) nr. 1781/2006 (15 november 2006) betreffende bij geldoverdrachten te voegen informatie over de betaler

en tevens

- wanneer er, in de andere gevallen dan bedoeld in de bepalingen hierboven, een vermoeden van witwassen van geld of financiering van terrorisme bestaat
- wanneer er wordt betwijfeld of de eerder verkregen identificatiegegevens over een reeds geïdentificeerde cliënt waarheidsgetrouw of juist zijn.

Daarnaast vereist de wet tevens dat de betrokken ondernemingen en personen gedurende tenminste vijf jaar na het beëindigen van de cliëntenrelatie op papier of elektronische drager een afschrift bewaren van de stukken die voor de identificatie hebben gediend. Gedurende vijf jaar vanaf de uitvoering van de verrichtingen moeten ze een kopie van de registraties, de borderellen en stukken van de uitgevoerde verrichtingen op papier of elektronische drager bewaren, zodat deze nauwkeurig terug kunnen worden samengesteld. Ze moeten de uitgevoerde verrichtingen op zodanige wijze registreren dat zij binnen de door haar bepaalde termijn kunnen voldoen aan de verzoeken om inlichtingen vanwege de CFI.

Opmerkingen:

- op de website van Assuralia is er een document terug te vinden met de gedragsregels inzake de distributie van financiële producten³⁵.
- voor wat betreft levensverzekeringen, kan in de literatuur het volgende teruggevonden worden:³⁶

“De verplichtingen van de levensverzekeraars inzake interne organisatie hebben vooral tot doel de identificatie van hun cliënten door middel van een bewijsstuk waarvan een afschrift wordt genomen en bewaard wanneer de te betalen premie meer bedraagt dan :

- 1000 euro voor periodieke jaarpremies,
- 2500 euro voor éénmalige premies.

De identificatieplicht is niet van toepassing indien de verzekerings-overeenkomst toegevoegd is aan (om het geleende kapitaal weder samen te stellen) of bij een hypothecaire lening hoort (schuldsaldo- of brand- of borgtochtverzekering als voorwaarde gesloten tot het toekennen van een krediet) die op naam van de verzekeringsnemer werd aangegaan, wiens identiteit werd gecontroleerd.”

³⁵http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/NL_Gedragsregels_financiele_producten.pdf

³⁶ cursus Levensverzekeringen – Wanzeele Veerle – Howest (2015-2016) , pag 21
http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/publicaties/Levensverzekeringen%20_Ren%E9%20Van%20Gompel.pdf (2003)

2) wat zijn de vereisten voor de melders?

Naast de hierboven vermelde verplichtingen, moet de tussenpersoon oa³⁷:

- een verantwoordelijke aanduiden voor het voorkomen van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. De verantwoordelijke is belast met de vaststelling van procedures voor interne controle, informatieverstrekking en – centralisatie, om verrichtingen die met het witwassen van geld en de financiering van terrorisme verband houden, te voorkomen, op te sporen en te verhinderen.
- interne procedures opstellen voor het mededelen van de vermoedens aan de CFI
- de personeelsleden en de medewerkers voldoende opleiden en sensibiliseren over deze problematiek (en dan in het bijzonder, maar niet uitsluitend, voor de personen in contact met het publiek).

Opmerking: de exclusieve verzekeringsagenten 'leven' en hun subagenten zijn vrijgesteld van deze verplichting.

3) kennis van de witwasreglementering

Makelaars en niet-exclusieve agenten die bemiddelen in producten 'leven', moeten bij hun aanvraag tot inschrijving in het register bewijzen dat zij over de vereiste kennis beschikken. Dit geldt tevens voor hun verantwoordelijken voor de distributie en hun subagenten. Deze kennis wordt bewezen met:

- een masterdiploma of een daarmee gelijkgesteld diploma
- een bachelordiploma met voldoende studiepunten in verzekeringen en bedrijfsbeheer of een daarmee gelijkgesteld diploma
- een attest van slagen in een door de FSMA erkend examen over de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Exclusieve verzekeringsagenten 'leven', hun verantwoordelijken voor de distributie, hun personen in contact met het publiek en hun subagenten moeten de witwas-reglementering kennen maar het bewijs van hun kennis is te leveren door hun principaal³⁸.

³⁷ <http://www.fsma.be/nl/supervision/finbem/vt/vz/article/faq/faqvtvz.aspx#antiwitwaswet>

³⁸ <http://www.fsma.be/nl/Article/faq/faqvtvz.aspx> ;
<https://www.brocom.be/nl/infotheek/sectorale-informatie/antiwitwasopleiding> ;
<http://www.assuralia.be/fileadmin/content/documents/gedragsregels/Wettelijk%20verplicht%20%20de%20antiwitwasopleiding/Wettelijk%20verplicht%20%20de%20antiwitwasopleiding.pdf>

- **Enkele cijfers**

Volgende tabel geeft een overzicht van het aantal ontvangen meldingen per categorie van melders³⁹:

	1993-1998	1999-2003	2004-2008	2009-2013	1993-2013
Financiële sector					
Nationale Bank van België	7	75	52	167	301
Kredietinstellingen	6.835	12.797	21.251	19.930	60.813
Beursvennootschappen	3.672	2.064	234	115	6.085
Wisselkantoren	17.350	33.600	27.360	53.296	131.606
De Post	198	49	867	2.956	4.070
Levensverzekeringsondernemingen	42	569	530	397	1.538
Buitenlandse meldpunten	228	976	2.501	2.021	5.726
Andere	44	116	202	300	662
Niet-financiële sector					
Notarissen en vastgoedmakelaars	3	64	1.387	2.031	3.485
Cijferberoepen ²	0	40	211	495	746
Advocaten	0	0	8	15	23
Casino's	0	4.415	4.249	4.442	13.106
Andere	1	2	12	38	53
Administratieve diensten ³ en controleoverheden	6	8	824	5.582	6.420
Totaal	28.386	54.775	59.688	91.785	234.634

- **Enkele casussen**

Hoe kunnen bijvoorbeeld levensverzekeringen aangewend worden voor witwaspraktijken? Volgende casussen geven een beeld⁴⁰ (omwille van de duidelijkheid integraal overgenomen, verdere voorbeelden zijn terug te vinden in deze referentie):

- 1) Casus: Premie staat niet in verhouding met het socio-economische profiel van de ondertekenaar
 - ➔ C. sloot een levensverzekeringpolis af met een hoge eenmalige premie. Hij verklaarde garagehouder te zijn. De voorziene premie was hoog in verhouding met het beroep en de leeftijd van de verzekeringnemer (25 jaar). De polis werd afgesloten voor 10 jaar ten voordele van C. bij leven en van V. bij overlijden (V. is de grootmoeder van C.). De onderneming meldde het dossier aan de CFI. Uit onderzoek van de CFI bleek dat C. geen enkele gekende activiteit in de autohandel uitoefende en dat hij betrokken was bij drughandel. De CFI besliste het dossier aan het parket door te melden in verband met drughandel.
- 2) Casus: eenmalige premie en vroegtijdige afkoop van de polis
 - ➔ Een Belgisch koppel van rond de twintig sloot bij dezelfde verzekeringsmaatschappij in België meerdere levensverzekeringspolissen met eenmalige premie af. Enige tijd later vroegen ze de vervroegde uitbetaling in contanten van het kapitaal van al hun verzekeringen. Deze handelingen en de jonge leeftijd van de verzekeringnemers wekte de aandacht van de verzekeringsmaatschappij. Bovendien hadden de betrokkenen talrijke gerechtelijke voorgaanden en er liep een opsporingsonderzoek tegen hen inzake drughandel. Opname in contanten is een vaak gebruikte witwasmethode om het spoor van de illegale fondsen te doen verdwijnen en aldus vervolging te vermijden.

³⁹ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/annual_report/nl_livre20ans_ctif.pdf

⁴⁰ http://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/typo_ctifcfi/assurancenl.pdf